

**Umsögn Starfsendurhæfingar Vestfjarða um mál nr. 86/2020 -
tillögur að endurhæfingarstefnu.**

Starfsendurhæfing Vestfjarða (SEV), er ein þeirra starfsendurhæfingarstöðva sem starfandi eru í heilbrigðisumdæmum landsins og sinnir einstaklingsmiðaðri og þverfaglegri starfsendurhæfingu. SEV tekur undir umsögn BYR samtaka starfsendurhæfingarstöðva, en vill hér leggja áherslu á eftirfarandi.

SEV fagnar þeim áherslum sem lagðar eru í tillögunum um að tryggja samfellu í endurhæfingarþjónustu og stuðla að betri samvinnu milli kerfa. Einnig að stefnt sé að því að færni fólks og færniskerðingar verði metnar og greining á þörf fyrir endurhæfingu og tilvísun í viðeigandi úrræði verði byggð á því mati, frekar en að einblína á sjúkdómsgreiningar.

Í skýrslunni er gerð tillaga að stigskiptingu endurhæfingarþjónustu á Íslandi og gefin dæmi um hvar þjónusta hvers stigs geti farið fram. Þar er aðeins fjallað um starfsendurhæfingarstöðvar sem hluta af starfsendurhæfingarkefinu og þær því ekki skilgreindar sem starfsstöðvar sem sinna endurhæfingu á þeim stigum sem skilgreind eru á síðu 13 í skýrslunni. Því er vert að benda á að í SEV starfar heilbrigðisstarfsfólk með sérmenntun á sviði endurhæfingar og frá stofnun stöðvarinnar árið 2008, hefur byggst upp mikil þekking og gott samstarf við fagfólk á svæðinu. Auk þess að sinna starfsendurhæfingu, er stöðin því vel í stakk búin til þess að sinna endurhæfingu ákveðinna hópa á fleiri stigum, t.d. stigi III og IV. Því er mikilvægt að stöðin sé skilgreind sem endurhæfingarúrræði innan heilbrigðisþjónustu.

Einnig er í skýrslunni lagt til að heilsugæslan leiki lykilhlutverk í þeirri vinnu sem framundan er og stofnuð verði endurhæfingarteymi í heilsugæslu í hverju heilbrigðisumdæmi. Við uppbyggingu teymanna og mótun þess starfs sem þar mun fara fram, er hvatt til þess að horft verði til þeirrar reynslu og þekkingar sem byggst hefur upp á hverju svæði og hún nýtt sem best. Góð samvinna allra aðila er sérlega mikilvæg á fámennari stöðum þar sem betri nýting á þeim úrræðum sem fyrir eru,

getur stuðlað að betri og hagkvæmari þjónustu fyrir íbúa. Samstarf milli heilsugæslu og úrræðaaðila eins og SEV gæti gagnast stórum hópi fólks. M.a. þeim einstaklingum sem hefur af einhverjum ástæðum verið synjað um starfsendurhæfingu á vegum Virk, en hafa þörf fyrir endurhæfingu til að byggja upp andlega og líkamlega færni sem nauðsynleg er til að eiga möguleika á að komast út á vinnumarkaðinn seinna meir.

Heilbrigðisstarfsfólk sem starfar við starfsendurhæfingu heyrir eins og staðan er núna undir félagsmálaráðuneyti, þó svo að störf þeirra eigi í raun að lúta eftirliti landlæknis. Þessi staða hefur valdið því að starfsendurhæfingarstöðvar hafa í sumum tilfellum átt erfitt með að fá skýr svör um það hvaða reglur gilda um starfsemina, t.d. hvað varðar skráningu og meðferð heilbrigðisupplýsinga.

Þessi uppskipting milli kerfa getur líka valdið því að bið eftir þjónustu í einu kerfi, hafi neikvæð áhrif á þjónustu sem einstaklingur fær í öðru kerfi. Sem dæmi má nefna ADHD- og einhverfugreiningar, en einkenni þessara sjúkdóma eru oft á tíðum stór hindrun fyrir því að fólk geti sinnt starfsendurhæfingunni sem skyldi, en ekki er ætlast til að greiningum sé sinnt innan starfsendurhæfingarkefisins. Oft er löng bið eftir þessari þjónustu innan heilbrigðiskerfisins og getur því farið mikill tími til spillis. Til dæmis í þeim tilfellum þar sem starfsfólk starfsendurhæfingarstöðva bera kennsl á vanda einstaklinganna við upphaf starfsendurhæfingar, en þeir fá ekki greiningu fyrr en undir lok starfsendurhæfingarferlisins og ná þar af leiðandi ekki þeim árangri sem þeir hefðu geta náð með viðeigandi greiningu og meðferð snemma í ferlinu.

Vonast er til að ný samræmd endurhæfingarstefna stuðla að meiri samfelli í endurhæfingu fólks, meiri samvinnu milli kerfa og betra aðgengi að nauðsynlegri þjónustu svo sem flestir fái viðeigandi þjónustu á réttum tíma.

Virðingarfyllst

fh. Starfsendurhæfingar Vestfjarða

Harpa Lind Kristjánsdóttir, forstöðumaður SEV og iðjuþjálfari